

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

306. An Regulares accedentes ad Monasteria Monialim contra formam
Decreti Sacrae Congregationis editi Nonis Maii 1590. ultra poenas
impositas peccent etiam mortaliter? Et notatur, quod non incurritur ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

Ref. 45. §. De
aliis & in 10.
9. tr. 7. Ref.
109 §. An ve-
ro, ad mediū.

tientes: qui, propterea quod dictum Decretum sit lex
pœnalis ex probabili Doctorum sententia, asserunt
non obligare culpam ad mortalem. Vnde illustrissimi
Domini Cardinales, vt tollerent omnem difficultatem,
declarant sub die 1. Iulij, 1606. si prædictum Decre-
tum obligare etiam ad peccatum mortale, quorum ver-
ba inuenies apud Duardum, *vbi supra*, n. 47. quæ ista
sunt: [Sacra Congregatio Sanctæ Romanæ Ecclesiæ
Cardinalium, negotiū Regularium præposita, censuit,
& declarauit, Regulares accedentes ad Monasteria
Monialium, contra formam Decreti, quo huiusmodi
accessus per Sacram Congregationem prohibetur, vl-
tra penas priuationis officiorum, & vocis actiue, &
passiue, incurrere etiam pœnam peccati mortalis.] Ita
Sacra Congregatio.

RESOL. CCCVI.

*An Regulares Accedentes ad Monasteria Monialium
contra formam Decreti Sacra Congregationis editi
Nouis May 1590. ultra penas impositas peccent
etiam mortaliter?*

*Et notatur, quod non incurritur peccatum neque pena
propter aliqua verba causa vrbauitatis dicta, neque
si quis Religiosus declarat aliquem casum conscientie
Monialia alicuique ille, qui per interpositam per-
sonam loquitur cum Moniali. Ex p. 3. tr. 1. Ref. 104.*

Dixit in Ref.
quæ hic est
antecedens, &
in aliis eius
not. & pro
causa vrbauitatis,
& expli-
catione
calus con-
scientie cõ-
tenti in hoc
textu infra in
Ref. 318. &
pro collo-
quentib. cum
Moniali per
interpositam
personam, in
tom. 5. tr. 1.
Ref. 48. §.
Nota secun-
do, ad me-
dium, & in
aliis eadem
notationum,
& in tom. 9.
tr. 7. Ref. 107.
§. vlt. ad me-
dium, &c.

§. 1. **R**espondeo affirmatiue, vt dixi in *tr. de legibus*,
& ita declarauit ipsamet Congregatio die 1.
Iulij anno 1606. Notat tamen ex Coriolano Laurenti-
us de Peyrinis in *prin. Minimor. tom. 2. cons. 6. P. 7. V.*
§. 10. n. 36 quod non incurritur peccatum, neque pœ-
na prædicta propter aliqua verba causa vrbauitatis di-
cta, quia paruitas materia excusat in quacumque mate-
ria à mortali, & in hoc boni viri iudicio standum erit.
Nec etiam incurritur, si quis Religiosus declarat ali-
quem casum conscientie Moniali alicui, cum talis lo-
cutio speciem habeat sermonis, & exhortationis. Ne-
que etiam incurrit ille, qui per interpositam personam
loquitur cum Moniali: cum odia sint restringenda. Et
hæc omnia docet Peirinus *vbi supra*.

RESOL. CCCVII.

*An Regulares colloquentes cum Monialibus absque li-
centia peccent mortaliter?*

*Et cursum docetur, quod cessante sine legis in aliquo casu
particulari, cessat lex pro illo tunc, & pro illo casu.
Ex p. 10. tr. 13. & Misc. 3. Ref. 26.*

Supr. hoc in
Ref. seq. & in
Ref. præteri-
ta, & in Ref.
1. post præ-
teritam, & in
aliis eius
not.

§. 1. **N**egatiue respondet Vidal in *Arca Theologie
Moralis sit. de Monialibus. Inquis. 2. n. 49.*
vbi sic ait: Regulares exempti alloquentes Moniales
indifferenter sine expressa licentia etiam per longum
temporis intervallum mortiferè non peccant, dummo-
dò absint praua intentio, & probabile periculum pec-
cati. Ità Vidal, qui postea plures probationes adducit.
Et tandem, n. 83. hæc subiungit. Sciendum verò est,
posse nos probabiliter affirmare, accedentem ad Mo-
niales frequenter cum iusta, & rationabili causa, quam-
uis sine expressa licentia, & seclusis circumstantiis ex-
trinsicis malis, non incurrere Excommunicationem,
neque mortiferè peccare, licet in illo loco prohibetur
per legem specialem sub excommunicationis pœna
accessus ad Monialium Monasteria sine Superioris ex-
pressa licentia. Ratio est clara; tum quia in hoc
casu sufficit licentia tacita, aut interpretatiua, vel præ-
sumpta Superioris; qui rationabiliter esse non potest
inuitus saltem quoad rei substantiam, & subditus ra-

tionabiliter præsumit, & iudicat Superiorem hinc
nunc concessurum talem licentiam, si petetur &
etiam si sciret causam; at de facto non petitur ex alio
quo iusto respectu humano: tum etiam, quia, vt alibi
diximus, cessante sine legis, vel in particulari, vel in
generalis, cessat etiam ipsa lex in totum, vel in par-
tem; ratio enim legis plus debet attendi, quam ipsa
lex, *cap. Cum cessante de appellat. vnde lex fundata in
præsumptione, non obligat coram Deo in illis casibus
in quibus præsumptio deficit; cum ergo lex prohibens
accessum ad Moniales sine legitima Superioris licen-
tia, fundetur in præsumptione probabilis periculi ven-
teæ tentationis, aut alterius grauis peccati, sequitur
cessante hoc sine in particulari, cessare etiam legis
obligationem stando in foro conscientie pro illo
tunc, & pro illo casu: ergo. Hæc omnia Pater Vidal, &
ante illum Bordonus in *Consil. Regular. tom. 1. p. 101. 7. n.*
81. & nouissime Delbene, de Immunit. Eccles. tom. 1.
*cap. 14. dub. 5. sect. 2. num. 1. cum seqq.**

2. Sed affirmatiue sententia ego ad hæc, & qui-
dem in re tam graui, ex cuius transgressione Regu-
lares exempti subduntur alteri iurisdictioni videlicet
Ordinarij, & quæ prohibetur sub pœna priuationis
vocis actiue, & passiue, difficile mihi videtur non ad-
esse peccatum mortale, vt aperte declarat Sacra
Congregatio, & docet me citato Tamburinus, de *seru.*
*Abbatissarum. disp. 25. q. 5. n. 1. & me citato Pellizzari-
us, de Monialibus, c. 5. sect. 5. n. 200. Idem docet Na-
uarius in Summa Bullarum, tom. 1. verb. Clausura, c. 2. n.*
cessu Regularium, n. 3. Squillante de Priuil. Episcop. p. 1.
1. c. 13. n. 56. Peyrinus in Priuil. Minimor. tom. 2. con-
sil. 7. P. 7. V. n. 3. Coriolanus de Casib. referat, part. 2. ca-
su. 3. n. 29. Merolla tom. 1. disp. 1. cap. 2. diff. 7. n. 61.
Lezana in Summa, tom. 4. verb. Moniales, n. 20. qui citat
Naldum, & Bonacinum. Vnde, me consulente, se-
uerè puniant Episcopi Regulares cum monialibus
colloquentes, vt saltem alij timore pœnæ, abstinere
deducere in praxim opinionem Patris Vidal, & alio-
rum, quam ego, pro vtroque foro, ex Oraculo Sacrae
Congregationis, & communi Doctorum sententia,
minimè admittendam esse existimo.

RESOL. CCCVIII.

*An Regulares colloquendo cum Monialibus absque li-
centia peccent mortaliter?*

*Et in consequentia huius questionis alia curiosa addu-
cuntur, sed iam omnes alibi late apposite sunt in suis
proprijs tomis, tractatibus & Resolutionibus au-
thentice annotationum.*

*Et tandem queritur, an quando Regulares loquerentur
cum auctoritatibus, vel alijs Monialibus ex officio
interessentibus ad colloquium faciendum de licentia
Superioris cũ vna Moniali determinata, peccent mor-
taliter? Ex p. 10. tr. 14. & Misc. 4. Ref. 54. alia §.*

§. 1. **N**egatiue respondet Pater Vidal in *Arca
Theol. Moral. sit. de Monialibus. Inquis. 2. n. 49.*
vbi sic ait: Regulares exempti alloquentes Moni-
ales indifferentes sine expressa licentia, etiam per lon-
gum temporis intervallum, mortiferè non peccant,
dummodo absint praua intentio & probabile pericu-
lum peccati. Ità ille, qui citat Bordonum. Probat hæc
sententiam præcipue ex tribus rationibus: Primò, quia
Decretum Sixti V. non est vltimè receptum: Secundò,
quia huius Decreti prohibitio fundatur solum in præ-
sumptione scandali luis verbis *Ad occurrendum scanda-*
lis quæ contingere solent. At locutio cum Moniali cri-
de re indifferenti, vel ob honestam animi recreatio-
nem non est secundum se scandalosa, vt patet: ergo in
isto casu, & similibus prædictum Decretum saltem in
foro